

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA „PETRE ANDREI” din IAȘI
1.2 Departamentul	Departamentul pentru Pregătirea Personalului Didactic
1.3 Domeniul de studii	Toate ¹
1.4 Ciclul de studii	Studii universitare de licență / Nivelul I de certificare pentru profesia didactică
1.5 Programul de studii / Calificarea	Program de formare psihopedagogică în vederea certificării competențelor pentru profesia didactică / Nivel I

2. Date despre disciplină Cod disciplină: DP111

2.1 Denumirea disciplinei	Psihologia educației						
2.2 Titularul activităților de curs	Lector univ.dr. N. G. CARANFIL						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lector univ.dr. N. G. CARANFIL						
2.4 Anul de studiu	I	2.5 Semestrul	1	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	Ob.

3. Timpul total estimat (ore pe semestru) al activităților didactice

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar / laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar / laborator	28
3.7 Distribuția fondului de timp	ore				
Participare la orele de curs și seminar	56				
Studiul după manual / suport de curs, bibliografie și notițe	27				
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren	18				
Pregătire seminarii / laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri	20				
Tutoriat	2				
Examinări	2				
Alte activități	-				
3.8 Total ore studiu individual	69				
3.9 Total ore pe semestru	125				
3.10 Numărul de credite	5				

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	Introducere în psihologie. Pedagogie
4.2 De competențe	Cunoașterea conexiunilor dintre prevederile politicilor educaționale și contextele proceselor de învățare

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Număr minim de studenți în vederea formării grupelor pentru derularea disciplinei de specialitate
5.2. de desfășurare a seminarului	Rezervarea sălilor pentru desfășurarea seminarului aferent disciplinei de specialitate.

¹Pentru toate domeniile de studii ale Universității "Petre Andrei" din Iași

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	CP 1. Managementul procesului instructiv-educativ și al activităților specifice acestuia CP 1.1. Aplica strategii didactice interculturale, se asigură că metodele, conținutul, materialele și experiența generală de învățare sunt cuprinzătoare pentru toți elevii, ia în considerare așteptările și experiențele cursanților care provin din medii culturale diferite; 1 credit CP 1.3. Adaptează strategia didactică la abilitățile elevilor, identificând dificultățile de învățare și reușitele în învățare ale elevilor și studenților. Selectează strategii de predare și de învățare care vin în sprijinul nevoilor și obiectivelor individuale de învățare ale elevilor; 1 credit CP 2. Managementul clasei de elevi CP 2.3. Asigură respectarea disciplinei în rândul elevilor, a regulilor și codul de conduită stabilite în școală și ia măsurile corespunzătoare în caz de încălcare sau de comportament necorespunzător; 1 credit
Competențe transversale	CT 1. Comunicarea și cooperarea eficiente în contexte profesionale specifice domeniului științelor educației CT 1.5. Realizează consilierea, orientarea și asistarea psiho-pedagogică a diverselor categorii de persoane și grupuri educaționale/ profesionale (elevi, familii, profesori, etc.) pentru ameliorarea implicării acestora în procesele educaționale; 1 credit CT 2. Dezvoltarea în carieră și managementul carierei CT 2.3. Manifestă preocupări concrete pentru autoinstruire și autoeducație, dorință și capacitate de autoperfecționare continuă, în vederea obținerii unor succese viitoare și a unei deveniri remarcabile; 0,5 credit CT 2.5. Îndeplinește atribuțiile profesiei didactice cu responsabilitate, cu respectarea valorilor, principiilor și normelor specifice, precum și cu respectarea eticii și deontologiei profesionale; 0,5 credit

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Cunoașterea, înțelegerea, valorificarea în practica educațională și psihologică a informațiilor științifice privind conceptele și problematica psihologiei educației.
7.2 Obiectivele specifice	Formarea abilităților de analiză, sinteză și operare corectă cu conceptele specifice domeniului educației; Identificarea principalelor perspective de analiză și interpretare a dezvoltării umane; Operaționalizarea principalelor noțiuni specifice psihologiei educației; Aplicarea noțiunilor de specialitate în analiza procesului educațional.

8. Conținuturi

8.1 Curs (teme, număr de ore, bibliografie)	
1. Psihologia educației în sistemul științelor educației. - Statut epistemologic: obiectul de studiu specific, normativitatea specifică, metodologia de cercetare specifică. - Importanța <i>psihologiei educației</i> procesul de formare inițială a profesorilor, în plan teoretic (cunoașterea psihologică a elevului) și aplicativ (diferențierea / individualizarea activității de educație / instruire la toate treptele și disciplinele de învățământ Număr ore: 2 2. Conceptele care definesc educația, educabilitatea, noile educații, analizate din perspectiva teoretică, metodologică și practică a psihologiei educației	Metode de predare - Prelegere introductivă - Studiul de Caz - Explicația – problematizare - Exerciții și teme de reflecție

- Educația ca activitate psiho-socială. Analiza istorică a educației în contextul paradigmei pedagogiei psihologice/ psihocentriste - Educabilitatea ca model de dezvoltare psihică a personalității elevului. Analiza corelației funcționale dintre: a) <i>ereditate</i>, ca premisă naturală dezvoltării psihice a elevului; b) <i>mediu</i>, condiție socială (culturală, comunitară) a dezvoltării psihice a elevului; c) <i>educația de calitate</i> (proiectată <i>curricular</i>, în perspectiva educației permanente / învățării pe tot parcursul vieții și a autoeducației) ca factor determinant al dezvoltării durabile a personalității elevului. - „Noile educații”, în calitate de conținuturi particulare ale educației, subordonate conținuturilor generale ale educației (morală, intelectuală, tehnologică, estetică, fizică), abordate ca răspunsuri la problematica lumii contemporane construite la nivel psihologic superior, cognitiv și noncognitiv (afectiv-motivațional și volitiv-caracterial) Număr ore: 2 3. Personalitatea elevilor și evoluția sa în context educațional deschis - Conceptul de personalitate. Definierea și analiza sa din perspectiva psihologia educației. Personalitatea în contextul sistemului psihic uman. Caracteristici generale: temperament, aptitudini, caracter, creativitate. Dimensiuni: generală, particulară (tipologică), individuală. Implicații la nivelul organizării activității de instruire în cadrul procesului de învățământ (frontală, microgrupală, individuală) - Evoluția personalității educatului (preșcolarului, elevului, studentului etc.) în contextul deschis al educației / instruirii, realizată formal, nonformal (și informal) la nivel de: sistem social, sistem de învățământ, proces de învățământ, activități și situații concrete de de educație/ instruire Număr ore: 2 4. Stadiabilitatea dezvoltării psihice și implicațiile sale educaționale - Stadiile dezvoltării psihice. Definierea conceptului. Analiza principalelor stadii de dezvoltare ale educatului. Reflectarea lor pedagogică la nivelul organizării sistemului și a procesului de învățământ și al proiectării curriculare a instruirii în perspectiva educației permanente, a învățării pe tot parcursul vieții și a autoeducației - Stadiabilitatea dezvoltării cognitive: Teoria psihogenezei cunoștințelor și operațiilor intelectuale ale lui Jean Piaget. Stadiabilitatea dezvoltării morale. Teoria lui Lawrence Kohlberg. Stadiabilitatea dezvoltării psiho-sociale: Teoria dezvoltării identității a lui Erik Erikson. Număr ore: 2 5. Învățarea – ca activitate psihică fundamentală. Implicații la nivel pedagogic - Conceptul psihologic de învățare. Cadrul de referință, funcția generală și structura de bază. Tipuri de învățare. Factori și condiții ale învățării - Analiza învățării din perspectivă pedagogică. Învățarea ca acțiune integrată curricular în cadrul activității de instruire. Număr ore: 2	- Diagrama cauzelor și efectelor -Harta conceptuală

6. Teoriile psihologice ale învățării ca modele de instruire eficientă

- Conceptele care definesc: teoriile psihologice ale învățării care „au un caracter descriptiv” și „modelele de instruire” care au un caracter normativ și prescriptiv” (J.S. Bruner)
- Clasificarea principalelor teorii psihologice ale învățării care pot fi valorificate ca modele de instruire eficientă – teoriile și modelele de tip: a) condiționare (Thorndike, Skinner; Gagne; Bloom); b) constructivist- cognitiv, structuralist-genetic (Piaget); socio-cultural (Vîgotski, Galperin, Bruner, Ausubel); c) învățare socială (Bandura); d) motivațională (Maslow); e) învățare alternativă pe baza valorificării inteligențelor multiple (Gardner) sau a inteligenței emoționale (Goleman).

Număr ore: 2

7. Analiza unor teorii psihologice ale învățării valorificabile în mod special în activitatea de instruire în cadrul procesului de învățământ (I)

- Teoria condiționării ierarhic-cumulative a învățării (Gagne)
- Teoria psihologică a învățării depline (Carroll, Bloom)
- Teoria psihologică a învățării bazată pe valorificarea zonei proximei dezvoltări (Vîgotski)
- Teoria psihologică a acțiunilor mintale (Galperin)

Număr ore: 2

8. Analiza unor teorii psihologice ale învățării valorificabile în mod special în activitatea de instruire în cadrul procesului de învățământ (II)

- Teoria învățării școlare complexe (Ausubel)
- Teoria psihologică a inteligențelor multiple
- Teoria psihologică a inteligenței emoționale

Număr ore: 2

9. Rolul motivației în activitatea școlară.

- Motivația ca factor orientativ al învățării școlare. **Importanța saltului valoric de la motivația externă la motivația internă a a învățării**
- Modelul ierarhic al motivației umane (A. Maslow). Interpretarea sa din perspectivă pedagogică
- Strategii de stimulare a motivației învățării în cadrul procesului de învățământ, eficiente în contextul activităților de educație și instruire organizate formal și nonformal

Număr ore: 2

10. Problematika dimensiunilor psihosociale ale clasei de elevi

- Particularitățile psihosociale ale clasei de elevi. Sinteza colectivului de elevi
- Rolul profesorului-diriginte în cunoașterea și valorificarea resurselor psihosociale și pedagogice ale clasei de elevi
- Cooperarea și competența la nivelul clasei și al organizației școlare. Implicații în plan educațional
- Competența socială a elevilor – factor important la nivelul clasei de elevi și al activităților de educație / instruire, organizate în contextul procesului de

învățământ

Număr ore: 2

11. Personalitatea profesorului abordată din perspectiva psihologiei educației

- Statutul psihosocial al profesorului. Rolurile pedagogice asumate în cadrul procesului de învățământ, în societatea modernă și contemporană
- Cultura pedagogică generală, specifică și aplicată a profesorului. Importanța studiului psihologiei educației
- Conceptele operaționale care definesc: competența pedagogică (didactică), empatia pedagogică (didactică), stiluri educaționale (manageriale, cognitive, didactice, socio-afective).
- Calitatea corelației profesor-elev. Managementul psihologic al clasei de elevi

Număr ore: 2

12. Creativitatea profesorilor și a elevilor în cadrul procesului de învățământ

- Creativitatea, dimensiune generală a personalității umane
- Creativitatea la nivel de produs și de proces
- Caracteristici specifice creativității la nivelul principalilor „actori ai educației”, profesorul și elevul.
- Strategii și metode de stimulare psihosocială a creativității profesorului și a elevilor în cadrul procesului de învățământ, în context deschis, formal și nonformal

Număr ore: 2

13. Comunicarea didactică din perspectiva psihologiei educației

- Conceptul de comunicare didactică. Sfera de referință. Funcția generală și structura sa de bază
- Comunicarea didactică la nivel de principiu, de proiectare curriculară a educației și a instruirii la toate nivelurile sistemului și ale procesului de învățământ
- Analiza psihologică a comunicării didactice la nivelul corelației informare – formare-dezvoltare pozitivă a personalității elevului, necesară în construcția și finalizarea oricărui mesaj pedagogic în cadrul oricărei activități de educație / instruire organizată formal sau nonformal în contextul procesului de învățământ

Număr ore: 2

14. Succesul / Insuccesul școlar.

- Definirea conceptului operațional de succes / insucces școlar. Sfera de referință la nivel psihologic, pedagogic și social
- Factorii succesului/ insuccesului școlar
- Forme de manifestare a succesului/ insuccesului școlar
- Strategii și metode de stimulare a succesului școlar, de prevenire și combatere a insuccesului școlar.

Număr ore: 2

Bibliografie:

A) Referințe principale

1. Ciolan, Lucian, 2008, *Învățarea integrată. Fundamente pentru un curriculum transdisciplinar*, Editura Polirom, Iași,
2. Cristea, Sorin, 2015, *Dicționar Enciclopedic de Pedagogie*, vol. 1, A-C., Didactica Publishing House, București
3. Cristea, Sorin; Cristina, Marina, Ghiță, 2019, *Învățarea școlară. Orientări contemporane în teoria și practica învățării școlare*, în Ion-Ovidiu Pânișoară; Marin Manolescu (coordonatori), 2019, *Pedagogia învățământului primar și preșcolar*, Editura Polirom, Iași,
4. Golu, Mihai, 2004, *Bazele psihologiei generale*, Editura Universitară, București
5. Goleman, Daniel, 2008, *Inteligența emoțională*, Ediția a III-a, Editura Curtea Veche, București
6. Gutu, Vladimir; Vicol, Marta, *Tratat de Pedagogie*, 2014, Editura Performantica, Iași.
7. Muntean, A., 2006, *Psihologia dezvoltării umane*, Editura Polirom, Iași
8. Mușata-Dacia Bocoș, 2013, *Instruirea interactivă*, Colecția Ghidul profesorului, Editura Polirom, București
9. Mușata Bocoș, Dana Jucan, 2022, *Teoria și metodologia instruirii. Teoria și metodologia evaluării. - Repere și instrumente didactice pentru formarea profesorilor*. Colecția Pedagogia Secolului XXI, Editura Paralela 45, Pitești
10. Negreț-Dobridor, Ion; Pânișoară, Ion-Ovidiu, 2005, *Știința învățării. De la teorie la practică*, Editura Polirom, Iași
11. Noveanu, Eugen (2007, 2008), *Dictionar Enciclopedic- Stiintele Educatiei- vol I-II*, Editura Sigma, București
12. Pânișoară, Ion-Ovidiu. 2019, *Comunicarea și relațiile de comunicare pedagogică*, în Ion-Ovidiu Pânișoară; Marin Manolescu (coordonatori), 2019, *Pedagogia învățământului primar și preșcolar*, Editura Polirom, Iași
13. Piaget, Jean, 1971, *Psihologie și pedagogie*, trad. Editura Didactică și Pedagogică, București
14. Sălăvastru, Dorina, 2004, *Psihologia Educației*, Editura Polirom, Iași
15. Stănculescu, Elena, 2013, *Psihologia educației. De la teorie la practică, ediția a II-a*, Editura Universitară, București
16. Șoitu, Laurentiu, 2001. *Pedagogia comunicării*. Institutul European, Iași

B). Referințe suplimentare:

1. Bontas, Ioan , 2007, *Tratat de Pedagogie*, Ed. All, București
2. Chis, V. (2002), *Provocarile pedagogiei contemporane*, Presa Universitara Clujeana, Cluj
3. Cristea, Sorin, 2005, *Teorii ale învățării. Modele de instruire*, Editura Didactică și Pedagogică RA, București
4. Cristea, Sorin ,2019, *Concepte fundamentale în pedagogie, vol. 12, Realizarea instruirii ca activitate de predare-învățare-evaluare*, Didactica Publishing House, București
5. Guțu, Vladimir, Vicol, Marta, *Tratat de Pedagogie*, 2014, Editura Performantica, Iasi.
6. Krueger, Richard A., Casey, Mary Anne.2005. *Metoda focus grup*. Iasi, Ed. Polirom
7. Postelnicu, Constantin, 2000, *Fundamentele didacticii școlare*, Ed. Aramis
8. Stoica, Marin,2001, *Pedagogie si psihologie*, Ed. Gheorghe Alexandru
9. Stoica- Constantin, Ana. 2006. *Psihologia rezolvării conflictelor* apud Cursile anului II, semestrul I . Iasi, Universitatea „ Al. I. Cuza” – Facultatea de Psihologie si Stiinte ale Educatiei.
10. Vicol, Marta, 2014, *Dezvoltarea competențelor comunicative la studenți prin intermediul strategiilor didactice interactive*, Editura Performantica, Iași
11. Piaget, J., Inhelder, B., 2005, *Psihologia Copilului*, Editura Cartier, București

12. [http://www.unibuc.ro/eBooks/StiinteEDU/Crenguta Oprea, cap6.pdf,p.28](http://www.unibuc.ro/eBooks/StiinteEDU/Crenguta%20Oprea,%20cap6.pdf)

8. 2 Seminar / laborator (teme, număr de ore, bibliografie)	Metode de predare
1.Importanța psihologiei educației și a dezvoltării Număr ore: 2 2.Implicațiile modelelor de învățare în actul educațional Număr ore: 2 3.Stadiile dezvoltării inteligenței. Implicațiile teoriei piagetiene în actul educațional. Exerciții și teme de reflecție. Număr ore: 3 4.Motivația în actul de învățare. Modelul ierarhic al trebuințelor umane. Număr ore: 3 5.Dezvoltarea creativității elevilor. Metode de eliminare a blocajelor creativității. Număr ore: 2 6.Obiectul comunicării didactice. Definiții, delimitări conceptuale, tipologii. Număr ore: 2 7.Convîngere, persuasiune și manipulare în comunicarea didactică. Număr ore: 3 8.Perspective psihosociale în educație. Particularitățile clasei de elevi. Număr ore: 3 9.Aptitudine, tact și competență psihopedagogică. Stiluri educaționale. Număr ore: 3 10.Instrumente specifice psihologiei educației. Fișa psihopedagogică. Număr ore: 3 11.Insuccesul/ eșecul școlar. Definiții, forme de manifestare, criterii de apreciere. Număr ore: 2	Metode de predare -Explicația-dezbatere - Convorbire generalizatoare - Studiul de Caz Scenariu -Învățarea prin cooperare - Brainstorming
Bibliografie: a) referințe principale (bibliografie minimală): 1. Salavastru, Dorina, 2004, <i>Psihologia Educației</i>, Ed. Polirom, (pp.210-227)2. Birch, A, 2000, <i>Psihologia dezvoltării</i>, Editura Tehnică, București3. Fontaine, R., 2008, <i>Psihologia îmbătrânirii</i>, Editura Polirom, Iași4. Killen, K., 2003, <i>Copilăria durează generații la rând</i>, Editura First, Timișoara5. Muntean, A., 2006, <i>Psihologia dezvoltării umane</i>, Editura Polirom, Iași6. Munteanu, A., 1998, <i>Psihologia copilului și a adolescenței</i>, Editura Argonaut, Timișoara7. Munteanu, A., 2001, <i>Psihologia vârstelor adulte și ale senectuții</i>, Editura Argonaut, Timișoara8. Șchiopu, U., Verza, E., 1995, <i>Psihologia vârstelor</i>, Editura Didactică și Pedagogică, București b) referințe suplimentare (bibliografie extinsă / opțională): 1. Muntean, A., 2006, <i>Psihologia dezvoltării umane</i>, Editura Polirom, Iași2. Munteanu, A., 2001, <i>Psihologia vârstelor adulte și ale senectuții</i>, Editura Argonaut, Timișoara	

profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

- inițierea în soluții și strategii de prevenire/combatere/mediere a conflictelor școlare
- efectuarea studiilor pe teme din domeniul teoriei psihologiei educației
- modelarea diverselor relații de comunicare (părinte-copil; profesor-student; psiholog-client; consilier școlar-beneficiar)

10. Evaluare

Tip de activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală
10.4 Curs	- participare activă;- demonstrarea însușirii conceptelor fundamentale cu care operează psihologia educației.- demonstrarea unor capacități și competențe de aplicare a diferitelor rezultate ale învățării în rezolvarea unor probleme teoretice și practice	Evaluare orală	50%
10.5 Seminar	Teme: scenarii, studii de caz, lucrări practice, proiecte.	Evaluare parțială	50%
10.6 Standard minim de performanță			
Participare seminar; rezolvarea subiectelor din evaluarea finală.			

Data completării:
12.10.2023

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Lector univ.dr. N. G. Caranfil

Lector univ.dr. N. G. Caranfil

Data avizării 17.10.2023

Semnătura directorului de Departament
Prof. univ. dr. Livia Durac

